

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Rab Mária ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Gyulay Emese jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. január 21. napján kelt, 6.P.23.429/2008/21. számú közbenső ítélete ellen, az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes kártérítési felelősségének mértékét 85 százalékra mérsékeli.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 3.500.000 Ft nem vagyoni, továbbá a keresetlevélben részletesen és tételesen felsorolt, összecszerűen megjelölt vagyoni kártérítés, ezek törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy 2004. április 3-án éjszaka az ... autópályán közúti balesetet szenvedett. Ennek előzménye az volt, hogy korábban egy, a felperes előtt, a felperessel azonos irányba közlekedő személygépkocsi, amit **külföldi** állampolgár vezetett, nekiütközött az előtte haladó nyerges vontatóból és félpótkocsiból álló járműszerelvénynek. Az ütközés következtében mind a személygépkocsi, mind a járműszerelvény világító berendezése üzemképtelenné vált. A kivilágítatlan személygépkocsi az autópályán maradt, és annak hátulról nekiütközött a szabályosan közlekedő felperes az általa vezetett személyautóval. Keresete jogalapjaként az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdését, 54. § (1) bekezdését,

a Ptk. 346. §-át, 339. §-át, 355. §-át és a 171/2000. (X. 13.) Korm. rendelet rendelkezéseit jelölte meg.

Az alperes ellenkérelmében elismerte, hogy a felperes vele szemben jogosult a kártérítés iránti követelését érvényesíteni a 171/2000. (X. 13.) Korm. rendelet 11. § (5) bekezdése alapján, azonban a követelés jogalapját és összegét összességében és tételesen is vitatta. Hivatkozott arra, hogy a felperes megsértette a KRESZ 26. § (4) bekezdését, azzal, hogy az autópályán tompított fényszóróval haladt olyan sebességgel, amely sebesség mellett a féktávolság meghaladta a belátható útszakasz hosszát, így a gépkocsi nem volt megállítható a vezető által belátható távolságon belül.

Álláspontja szerint a felperes magatartása 50 % mértékben hatott közre a baleset bekövetkezésében, ezért a kárfelelősség 50-50 % arányú megosztása indokolt a felperes és az alperes között a Ptk. 346. § (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította az alperes kártérítési felelősségét a felperes 2004. április 3-án bekövetkezett közlekedési balesetével kapcsolatos károkért. Közbenső ítéletének indokolásában a perben beszerzett szakvélemény alapján tényként állapította meg, hogy a felperes az ütközéskor 107-118 km/h sebességgel, tompított fényszóróval közlekedett. Kifejtette, hogy a KRESZ 44. § (3) bekezdése értelmében az autópályán lehetőség van a távolsági fényszóró használatára, azonban az nem kötelező. A felperes a baleset bekövetkezésekor szabályosan közlekedett, a tompított fényszóró használatával nem sértett közlekedési szabályt, és nem lépte túl a megengedett sebességet sem. A korábban balesetet szenvedett és az úton hagyott személygépkocsi nem volt kivilágítva, a balesetre figyelmeztető jelzés nem volt, ezért a felperes a balesetben részes járműveket nem láthatta, és nem kellett számítania olyan akadályra, ami sebességcsökkentésre vagy hirtelen megállásra kényszerítheti. Emiatt a felperesnek nem róható fel az ütközéskori sebesség mellett a tompított fényszóró használata. Mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy a felperes vonatkozásában nem állapítható meg közreható magatartás a baleset bekövetkezésében.

A közbenső ítélet ellen annak megváltoztatása és a felperes 50 % arányú közrehatásának megállapítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében megismételte azt az álláspontját, hogy a felperes megszegte a KRESZ 26. § (4) bekezdésében foglaltakat, mert a sebességét nem úgy választotta meg, hogy a járművet az általa belátott távolságon belül meg tudja állítani, a féktávolság meghaladta a belátható útszakasz hosszát. Hivatkozott arra, hogy a tompított fényszóró használata az autópályán nem tiltott, azonban a jármű sebességét ennek megfelelően úgy kell megválasztani, hogy az a belátható útszakaszon belül megállítható legyen. Ez a sebesség pedig a perbeli esetben 65 km/h volt - a felperes sebessége ezt jelentősen meghaladta. A felperes magatartása a felelősség 50-50 % arányú megosztását indokolja.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság közbelső ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozva.

A fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a balesetben részes személyek baleset bekövetkezésében való közreható magatartásának és a kártérítési felelősségük mértékének megállapításához szükséges tényállást helyesen állapította meg, azonban abból részben helytelen jogi következtetést vont le.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 56. § (5) bekezdése kimondja, hogy az elromlott járművet - lehetőség szerint - az útesten kívül vagy olyan helyen kell elhelyezni, ahol a várakozás nem tilos. A járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között - az álló járművek kivilágítására vonatkozó szabályok szerint - ki kell világítani. Ha a vezető ezeknek a rendelkezéseknek eleget tenni nem tud (a jármű mozgásképtelen, világító berendezése romlott el stb.), mindent el kell követnie a közlekedés biztonságának megóvása érdekében.

A KRESZ 56. § (6) bekezdése szerint lakott területen kívül az útesten vagy a leállósávon levő elromlott gépjárművet - kivéve a kétkerekű motorkerékpárt -, valamint mezőgazdasági vontatót, lassú járművet és fel nem kapcsolt pótkocsit elakadást jelző háromszöggel meg kell jelölni. Az elakadást jelző háromszöget a jármű mögött úgy kell elhelyezni, hogy az elromlott járművet a többi jármű vezetője kellő távolságból észlelhesse. Az elromlott járművet elakadást jelző háromszöggel lakott területen is meg szabad jelölni.

A KRESZ 56. § (7) bekezdése értelmében az útesten levő elromlott járművet az elakadást jelző háromszögön kívül meg szabad jelölni mindkét oldali első és hátsó irányjelzőjének egyidejű működtetésével vagy villogó narancssárga fényjelzést adó elakadást jelző lámpával.

A korábban balesetet szenvedett személygépkocsi vezetője a járművét nem távolította el az autópályáról, azt nem jelölte meg elakadásjelző háromszöggel, nem használt fényjelzést, és nem tett semmilyen más intézkedést a közlekedés biztonságának megóvása érdekében. E mulasztások miatt a felperes az autópályán álló, műszaki hibás járművet nem láthatta, és jelzés hiányában akadályra, baleseti veszélyhelyzetre nem kellett számítani, nem volt módja felkészülni annak elhárítására. Emiatt a baleset bekövetkezése a korábban balesetet szenvedett személygépkocsi vezetőjének felróható.

A KRESZ 26. § (4) bekezdése határozottan s egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a jármű sebességét az (1)-(3) bekezdésben említett sebességhatárokon belül úgy kell megválasztani, hogy a vezető járművét meg tudja állítani az általa belátott távolságon belül és minden olyan akadály előtt, amelyre az adott körülmények között számítani kell. A KRESZ 44. § (3) bekezdése lehetőséget ad lakott területen

kívül a tompított fényszóró helyett távolsági fényszóró használatára, de nem teszi azt kötelezővé. A felperes választhatott, hogy a két szabályosan alkalmazható világítás közül a tompított fényszórót, vagy a nagyobb belátható távolságot biztosító távolsági fényszórót veszi igénybe, és ehhez igazítja a haladási sebességét. Nem sértett közlekedési szabályt a felperes azzal, hogy az autópályán tompított fényszóróval haladt. A tompított fényszóró használata melletti döntésének következtében azonban a haladási sebességét a KRESZ 26. § (4) bekezdésében előírtak szerint úgy kellett volna megválasztani, hogy a járművét meg tudja állítani az általa belátott távolságon belül. A szakvéleményből megállapíthatóan a tompított fényszóró használatával a gépjármű 65 km/h óra sebesség mellett lett volna megállítható a vezető által belátott útszakaszon belül. A felperes ennél lényegesen nagyobb, 107-118 km/h sebességgel haladt az ütközéskor, sebességét tehát nem úgy választotta meg, hogy az általa belátott távolságon belül meg tudja állítani a járművét. Ha a felperes a 107-118 km/h sebességnél tompított fényszóró helyett távolsági fényszórót használ, vagy ha a tompított fényszóró használata mellett a sebességét 65 km/h-ra csökkenti, akkor az autópályán kivilágítatlanul hagyott jármű észlelését követően a járművét a belátható távolságon belül meg tudta volna állítani, és az ütközést el tudta volna kerülni. A felperes által választott világításhoz képest túlságosan nagy sebességgel való haladás ilyen módon közrehatott a baleset bekövetkezésében, és ez a felperesnek felróható.

Figyelemmel arra, hogy a kivilágítatlanul álló jármű vezetőjének a KRESZ 56. § (5) bekezdése értelmében mindent el kellett volna követnie a közlekedés biztonságának megóvása érdekében, ehhez képest semmit sem tett, a baleset bekövetkezéséért túlnyomó részben, 85 % mértékben ő felelős, de abban a felperes felróható magatartása is közrehatott, ami miatt a felperest 15 % mértékű felelősség terheli.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes kártérítési felelősségének mértékét 85 százalékra mérsékelte.

Budapest, 2010. június 18.

dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, dr. Németh László s. k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Rab Mária ügyvéd által képviselt felperesnek, a ... részéről dr. Gyulai Emese jogtanácsos által képviselt MABISZ alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 28. napján meghozott, 6.P.23.429/2008/39. számú ítélete ellen, az alperes részéről 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 3.122.133 (hárommillió-százhuszonkettőezer-százharminchárom) forintra és kamataira leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 32.000 (harminckettőezer) forint másodfokú perköltséget, valamint térítsen meg az államnak felhívásra 45.000 (negyvenötezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2004. április 3-án gépjármű vezetőjeként közlekedési balesetet szenvedett. A baleset következtében a felperes orrhátán az orrcsúctól a baloldali szemzugig terjedő repesztett, szakadozott szélű seb keletkezett, az orrnyereg besüppedt, darabosan törött. A felperes sérülését műtéttel gyógyították meg. A felperes orrán halvány műtéti heg maradt vissza.

A felperes a baleset miatt keletkezett kárainak a megtérítése iránt terjesztett elő keresetet. Igénye - több más tétel mellett - kiterjedt 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítésre és 902.149 forintra a balesetben megsemmisült vagy használhatatlanná vált ingóságok értéke jogcímén. A nem vagyoni kártérítés iránti követelését arra alapította, hogy a baleseti sérülések után visszamaradt esztétikai károsodás zavarja őt a mindennapi életvitelében és a munkájában, könyöksérülése pedig akadályozza a kerti és házi munka ellátásában, valamint a szabadidős tevékenységek folytatásában.

Az alperes az ellenkérelmében elismerte a felelősségbiztosítási szerződés alapján a helytállási és a teljesítési kötelezettségének a fennállását, azonban mind a dologi károk megtérítése, mind a nem vagyoni kártérítés iránti kereset elutasítását indítványozta. Vitatta, hogy az esztétikai elváltozás miatt olyan személyi hátrányok érték a felperest, amelyek kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés szükséges. Vitássá tette azt is, hogy a keresetlevélben felsorolt ingóságok a felperes járművében voltak a baleset bekövetkezésekor.

A Fővárosi Ítéltábla a korábban hozott, 6.Pf.20.438/2010/4. számú jogerős közbenső ítéletével az alperes kártérítési felelősségének a mértékét 85 %-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.652.809 forint tőkét és utána 2004. április 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 147.147 forint kereseti illeték megtérítésére kötelezte, és megállapította, hogy a fennmaradó 220.721 forint kereseti illetéket az állam viseli. Ítéletének indoklásában köztudomású tényként fogadta el azt, hogy a súlyos közlekedési baleset elszenvedése olyan traumát jelent, amit nehéz, esetenként lehetetlen feldolgozni. Rámutatott, hogy a felperes sérülései fizikai fájdalommal jártak és esztétikai hátrányt okoztak. A mérlegelés körébe vonta, hogy a felperes olyan munkakörben dolgozik, ahol fontos az előnyös megjelenés. A felperes által a könyöksérülésével kapcsolatosan előadott hátrányokat azért hagyta figyelmen kívül, mert a felperes nem bizonyította az okozati összefüggést a baleset és a könyöksérülés között. Arra is figyelemmel, hogy a csatolt fényképfelvételek tanúsága szerint a felperes orrán lévő heg alig észrevehető, úgy foglalt állást, hogy a felperes nem vagyoni hátrányai 1.000.000 forint kártérítéssel küszöbölhetők ki. Kifejtette, hogy a felperes a periratokhoz csatolt számlákkal csak valószínűsítette, de nem bizonyította azt, hogy a keresetlevélben megjelölt ingóságok a felperes járművében voltak a baleset bekövetkezésekor. A Pp. 206. § (1) és (3) bekezdései szerint alkalmazott mérlegeléssel az érvényesített követelés 50 %-ában, 530.676 forintban határozta meg a felperes dologi kárainak a mértékét, és az alperest ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, marasztalásának 3.201.734 forintra történő leszállítása és a nem vagyoni kártérítést terhelő késedelmi kamat mellőzése érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes semmilyen módon nem tudta bizonyítani a dologi kárainak a bekövetkezését, sem annak az összegét. Kifejtette, hogy a csatolt számlák nem alkalmasak sem a károk bekövetkezésének, sem a kár összegének a bizonyítására, mert az ingóságok értékét nem a vásárláskori, hanem a baleset idején képviselt értékben kell figyelembe venni. Álláspontja szerint a bizonyítatlanság jogkövetkezményeit teljes mértékben a felperesnek kell viselnie, azok részben sem háríthatók át az alperesre. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által követelt összeghez képest tévesen határozta meg annak 50 %-át. A alperes

okfejtése szerint a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem a baleset bekövetkezésének időpontjában, hanem az ítélet meghozatalakor fennálló ár- és értékviszonyoknak felel meg. Emiatt indítványozta a mentesítését a nem vagyoni kártérítés után megállapított késedelmi kamat megfizetése alól.

A felperes csatlakozó fellebbezéssel élt, amiben a nem vagyoni kártérítés összegét 1.500.000 forintra kérte felemelni. Előadta, hogy az arcán lévő hegesedés jól látható, az idő múlásával pedig egyre torzítóbbá válik. Hangsúlyozta, hogy az általa ellátott munkakörben kiemelt jelentőséggel bír a kifogástalan esztétikai megjelenés. Kifejtette, hogy a heg az előnyös és bizalmat alapozó megjelenését kedvezőtlenül érinti, lerombolja az ápoltságát, zavarja mind a magánéleti, mind a szakmai kapcsolataiban. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítést a felperest ért hátrányok súlyosságához viszonyítva aránytalanul alacsony összegben állapította meg. Hivatkozott arra, hogy az alperes korábban 50-50 % arányú kármegosztás mellett 700.000 forint nem vagyoni kárt ismert el.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú ítélet keresetet elutasító, valamint az alperest 3.201.734 forint megfizetésére kötelező rendelkezéseit, a felperes csatlakozó fellebbezése pedig nem támadta az elsőfokú ítélet marasztaló, valamint a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet 1.500.000 forintot meghaladóan elutasító rendelkezéseit. Ezek a rendelkezések a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedtek. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének kizárólag a fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott részét vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott, míg a csatlakozó fellebbezés megalapozatlan.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A felperes kártérítés iránt terjesztett elő keresetet. A perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a károk bekövetkezésének a bizonyítása. Ebben a körben a felperes azt volt köteles kétséget kizáróan bizonyítani, hogy azok az ingóságok, amiket a keresetlevélben felsorolt, és amelyek értékének a megtérítését követelte az alperestől, a baleset időpontjában a gépkocsijában voltak, és a baleset következtében megsemmisültek, vagy olyan módon megrongálódtak, hogy alkalmatlanná váltak a rendeltetésszerű használatra.

Az ítéltábla osztotta az alperesnek azt az álláspontját, ami szerint a felperes által csatolt számlák legfeljebb azt igazolják eredményesen, hogy a felperes rendelkezett ezekkel az ingóságokkal. Nem bizonyítják, de még csak nem is valószínűsítik azonban azt, hogy ezek az ingóságok a baleset időpontjában a felperes gépjárművében voltak, sem azt, hogy ezek az ingóságok a baleset következtében

megsemmisültek vagy megrongálódtak. A felperes az ingóságokkal kapcsolatban egyéb bizonyítékot nem szolgáltatott.

A Pp. 3. § (3) bekezdése kimondja, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az alapján a bizonyítás sikertelenségét az ingóságok értékének megtérítése iránti követelés teljes összege tekintetében a felperes terhére kellett értékelni.

A bírósági gyakorlat következetes abban, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének az ítélethozatal időpontjában fennálló ár- és értékviszonyok szerint történő megállapítására csak kivételes esetben, kizárólag a károsult érdekében van lehetőség akkor, ha a kár bekövetkezése és az ítélethozatal között eltelt időben az infláció aránya meghaladta a törvényes késedelmi kamat mértékét. A perbeli esetben ez a körülmény nem állt fenn, ezért az ítéltábla nem látott jogi lehetőséget a felperest megillető nem vagyoni kártérítés után járó késedelmi kamat mellőzésére.

A Pp. 206. § (3) bekezdése értelmében a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

A nem vagyoni kártérítés összege szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg. Ezért a bíróságnak a nem vagyoni kártérítés összegét mérlegeléssel kell meghatároznia.

Az elsőfokú bíróság helyesen és teljes körűen számba vette azokat a személyi hátrányokat, amiket a felperes a baleseti sérülésével okozati összefüggésben szenvedett el. A felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét a felperest ért személyi hátrányok jellegéhez igazodóan, a hátrányok súlyosságával arányosan, a Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, okszerű mérlegeléssel állapította meg. Emiatt az ítéltábla a nem vagyoni kártérítés összegének a felemelésére sem látott jogi lehetőséget.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel támadott részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes marasztalását az ingóságok értékének megtérítése jogcímén megítélt összeggel, 530.676 forinttal 3.122.133 forintra leszállította, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére, és az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a

6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési eljárási illeték viselésére.

, 2012. május 11.

. Molnár Ambrus s. k.
a tanács elnöke
. Lente Sándor s. k.
s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István
bíró